

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ голови правління ВГО "Асоціація
працівників дошкільної освіти"

від 30.11.2023 № 40 - о

Програма підвищення кваліфікації «Рефлексійна культура педагога»

Програма підвищення кваліфікації «Рефлексійна культура педагога» (далі – Програма) розроблена на засадах державної політики та стратегії реформування дошкільної освіти і спрямована на набуття професійних компетентностей педагогами дошкільної освіти.

Розробник програми: Інна Кондратець, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка; автор низки статей, присвячених професійному саморозвитку загалом та рефлексії дітей і дорослих зокрема; співавтор освітньої програми «Дитина-2020» і «Методичних рекомендацій» до програми «Дитина-2020».

Обсяг підвищення кваліфікації – 15 год / 0,5 кредиту ЄКТС.

Напрями підвищення кваліфікації:

- Розвиток soft skills («м'яких навичок», особистих характеристик).
- Розвиток професійних компетентностей.

Форма підвищення кваліфікації: заочна.

Вид підвищення кваліфікації: участь у майстер-класах.

Цільові аудиторії:

- Директор ЗДО.
- Вихователь-методист.
- Вихователь ЗДО.
- Практичний психолог.
- Викладач.

Перелік загальних компетентностей:

- Наявність особистісної та соціальної зрілості (цінності, картина світу, установки, самоідентичність).
- Життєва компетентність (усвідомлення призначення, адаптивність, проєктування).
- Здатність до продуктивного (абстрактного, раціонального, критичного, структурного, саногенного) мислення.
- Активне слухання, вміння бути в стані «тут і тепер».
- Рефлексійна компетентність.

Перелік професійних компетентностей:

- Здатність до цілевизначення й розуміння причинно-наслідкових ланцюжків.
- Уміння ставити запитання й знаходити адекватне рішення для розв'язання ситуацій.
- Здатність до самоаналізу, самооцінювання й саморегулювання поведінкових та емоційних проявів.
- Об'єктивне й неупереджене оцінювання педагогічних фактів і явищ.
- Здійснення педагогічної самодіагностики.
- Усвідомлення змін індивідуальної траєкторії власного професійного зростання.
- Кореляція рівня власної рефлексійної культури з результатами успішності професійної діяльності та якісних показників взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Очікувані результати навчання

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Різnobічно сприймати й адекватно оцінювати власну особистість. ✓ Пізнавати власні індивідуально-психологічні особливості. ✓ Оцінювати й регулювати свій емоційний стан. ✓ Визначати й аналізувати причини своєї поведінки, її результативні параметри і допущені помилки. ✓ Осмислювати й переосмислювати власні стосунки із оточенням. ✓ Аналізувати прожиті ситуації і враховувати дії інших у власних поведінкових стратегіях. ✓ Переносити знання й уміння в нові ситуації; приймати і ставити нові цілі й мотиви. ✓ Розуміти власні теперішні якості у порівнянні з минулими; прогнозувати перспективи розвитку.
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Робити предметом аналізу кожний свій педагогічний крок. ✓ Визначати шляхи продуктивного самовдосконалення власної діяльності. ✓ Адаптуватися в незвичних міжособистісних системах стосунків. ✓ Спостерігати за своїми поведінковими проявами та діями інших людей. ✓ Здійснювати самодослідження власних особистісних досягнень. ✓ Здійснювати самоаналіз педагогічної діяльності. ✓ Адекватно оцінювати себе як фахівця та власну професійну діяльність. ✓ Прогнозувати підвищення рівня ефективності та якості власної діяльності й свого енергетичного потенціалу.
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Розвинута самоцінність особистості. ✓ Позитивне ставлення до себе й оточення. ✓ Удосконалена картина світу. ✓ Розуміння й дієве використання рефлексії в життєвій і професійній діяльності. ✓ Готовність моделювати кроки у власному рефлексійному просторі.

Зміст програми

<i>№</i>	<i>Теми</i>	<i>Зміст</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Рефлексійна компетентність як важливий складник загальної культури особистості	Феномен рефлексії у філософії, психології та педагогіці	2
		Як рефлексія знаходить своє місце у дошкільній історичній і науковій зрізі	
		Класифікація видів рефлексії: особистісна, професійна (саморефлексія, рефлексія з дітьми, рефлексія з батьками, рефлексія в проєктивній діяльності)	
2.	Рефлексійна культура – ознака самодостатності та професіоналізму особистості	Місце рефлексійної культури в системі культур	2
		Складники рефлексійної культури	
		Стратегії й антистратегії формування рефлексійної культури особистості	
3.	Самовизначення й самоприйняття особистості: рефлексійний ракурс	Як визначити свої місце в житті та позицію в системі координат відносин?	2
		Роль ідентичності в самовизначенні особистості	
		Власна картина світу: окреслення цінностей, установок, вірувань та ідеалів	
		Як проявляється любов до себе?	
4.	Рефлексія в самопізнанні й самопочуттях	Парадигма «Пізнай себе»: від філософських витоків до сучасних днів	2
		Лайфхаки про десять базових емоцій	
5.	Рефлексійні уміння як засіб самооцінювання й усвідомлення самоцінності особистості	Чинники формування й види самооцінки	2
		Самооцінка й драйвери психологічних установок	
		Роль рефлексії в усвідомленні самоцінності	
6.	Рефлексійний самоаналіз особистісної та професійної діяльності	Мистецтво запитань: види запитань, особливості використання рефлексійних запитань	2
		Застосування інноваційних методів для здійснення самоаналізу («SWOR-аналіз», «Шість капелюхів мислення» і «Шість пар взуття способу дій» за Едвардом Боно тощо)	
		Самоаналіз методичних заходів	
7.	Рефлексійні уміння та навички в саморегулюванні	Рефлексійні техніки регуляції мислення	3
		Як регулювати власне мовлення й використання певних груп слів?	
		Саморегуляція власних дій і вчинків	
		Емоційна рефлексія та емоційний інтелект у саморозвитку особистості	